

Περίληψη - Summary

Παναγιώτης Μιχαλόπουλος: «Η Κεραμική της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού στο Αίγιο: Η περίπτωση του οικοπέδου Μινασιάν»

Κεντρικό θέμα της παρούσας διδακτορικής διατριβής αποτελεί η μελέτη της κεραμικής της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού στο Αίγιο, όπως αυτή διαγράφεται στο αρχαιολογικό σύνολο του οικοπέδου Μινασιάν, το οποίο χρονολογείται στην ΠΕ ΙΙΒ περίοδο. Κατ' αυτή την περίοδο σημειώνονται σημαντικές μεταβολές σε πολλούς τομείς του υλικού πολιτισμού, συμπεριλαμβανομένης της κεραμικής, για την οποία έχει μάλιστα υποστηριχθεί ότι σημειώνει πρόοδο, και η οποία σε αρκετούς οικισμούς όπως το Αίγιο, επηρεάζεται από την υιοθέτηση και διασπορά της ανατολιζουσας κεραμικής ομάδας Λευκαντί Ι-Καστρί. Οι μεταβολές αυτές συσχετίζονται συχνά με τις καταστροφές που σημειώνονται σε πολλούς οικισμούς.

Έχοντας ως στόχο να προσεγγίσουμε τα παραπάνω ζητήματα στο πλαίσιο του Αιγίου, εστίασαμε στην μελέτη της κεραμικής του συγκεκριμένου οικοπέδου, αφού πρώτα αναφερθήκαμε στα γενικά χαρακτηριστικά της ΠΕΧ στην Αιγιάλεια και αναλύσαμε την στρωματογραφία και την αρχιτεκτονική του υπό μελέτη χώρου. Σύμφωνα με τις μεταβολές που εντοπίσαμε στην δόμηση και στην οργάνωση των αρχιτεκτονικών καταλοίπων, διακρίναμε την ύπαρξη δύο βασικών περιόδων (Α και Β).

Στην κεραμική διακρίναμε δύο Φάσεις (Ι και ΙΙ) με βάση σταδιακές μεταβολές που παρατηρήσαμε. Το μεγαλύτερο μέρος της κεραμικής του οικοπέδου ανήκει στην χαρακτηριστική ΠΕ ΙΙ πολιτισμική ομάδα Κοράκου, όμως εντοπίστηκαν και λίγα αγγεία της κεραμικής ομάδας Λευκαντί Ι-Καστρί. Επίσης διακρίναμε σχήματα και χαρακτηριστικά που σχετίζονται με τον απόηχο της κεραμικής ομάδας Λευκαντί Ι-Καστρί, τα οποία χαρακτηρίσαμε ως υβριδικά.

Λαμβάνοντας υπ' όψη αυτά τα χαρακτηριστικά ερμηνεύσαμε την κεραμική του Αιγίου στο πλαίσιο της θεωρίας του πολιτισμικού υβριδισμού, αντλώντας σημαντικές πληροφορίες για την υιοθέτηση της ανατολιζουσας παράδοσης στο Αίγιο. Παράλληλα εξετάσαμε την κεραμική παραγωγή του Αιγίου, διαπιστώνοντας ότι, παρά την ποικιλομορφία που την χαρακτηρίζει, υπάρχουν ενδείξεις που φανερώνουν την ύπαρξη εξειδικευμένων ομάδων κεραμέων.

Με βάση το σύνολο των δεδομένων της κεραμικής και συνοπλογίζοντας αυτά της αρχιτεκτονικής υποστηρίζουμε ότι, αν και σημειώνονται μεταβολές στην αρχιτεκτονική και στην κεραμική της θέσης, αυτές δεν φαίνεται να συνδέονται με πολιτισμικές ασυνέχειες. Αντιθέτως, διακρίνουμε την σημασία της διατήρησης της παράδοσης για τον οικισμό και την σταδιακή

ενσωμάτωση των νέων χαρακτηριστικών. Σε ένα ευρύτερο πλαίσιο αναδεικνύουμε τον ιδιαίτερο ρόλο του Αιγίου στην περιοχή του Κορινθιακού Κόλπου.

Michalopoulos Panagiotis: «The Early Bronze Age Pottery at Aigion: The case study of Minasian plot»

The main topic of this dissertation is the EBA pottery at Aigion, using as case study the archaeological material from the Minasian plot. The pottery related to the excavation of this plot is dated to the EH IIB period. During this period significant changes occur in many cultural fields, including pottery production, which is affected by the adoption and the spreading of the Lefkandi I-Kastri group at several settlements in mainland Greece, such as Aigion. These changes are often related with destructions at several settlements in mainland Greece.

Aiming to approach these aspects in Aigion, we focused on the pottery of this particular plot, after setting the general characteristics of the EBA in Aigialea and analysing the stratigraphy and architecture of the Minasian plot. According to changes we found in the construction and organization of the architectural remains, we distinguished the existence of two main periods (A and B).

As far as pottery is concerned, we distinguished two ceramic phases (I and II) based on the gradual changes we observed. The largest part of pottery is associated with the Korakou cultural group. A few shapes of the Lefkandi I-Kastri group were found as well. We also identified shapes and features related to the influence of the Lefkandi I-Kastri group, which we characterized as hybrids.

Taking into account these features, we interpreted pottery at Aigion a suitable example for the theory of cultural hybridity, drawing important information on the adoption of the Anatolian tradition in Aigion. At the same time, we examined the ceramic production of Aigion, ascertaining that, despite the diversity that characterizes it, there are indications for the existence of specialized potters.

Based on the data from the pottery analysis and observations concerning architectural features, we argue that, although there are changes in architecture and pottery, they do not seem to be associated with cultural discontinuities. On the contrary, we notice the importance of maintaining existing traditions and gradually adopting new ones. In a wider context, we highlight the special role of Aigion in the Corinthian Gulf region.